

Koolilapsed hoiavad korras nii suuri kooliparke kui ka juurviljaaeda.

MARKO MUMM

Kõhutäis kooliaiaast

Kolga-Jaani põhikooli kokad valmistavad sooja lõunasöögi oma kooliaias kasvatatud juurviljast. Poolehektarilist põllumaad harivad lapsed mõnuga. Sel aastal said nad nägusa ja praktilise aia eest Arno Tali sihtkapitali korraldatud konkursil "Tootsi peenar" teise preemia.

"Enda kasvatatud kvaliteetne aiavili teeb koolieine odavamaks. Nii lähendavad juurviljaaiad kesiste rahaliste võimalustega maakoolide koolitoidumure," räägib Arno Tali Sihtkapitali tegevdirektor Loora Tarm. Teist aastat korraldatud "Tootsi peenra" konkursi eesmärk ongi õhutada kooliaia pidamist. Loora Tarmi sõnul hinnatakse kooliaedades ilu asemel praktilisust.

Konkursi žürii liikme Kadrin Linna sõnul on väga erinevaid kooliaedu – mõisapargist väikese peenralapikeseni. Kuigi kooliaedades kasvatatakse enamasti juurvilja, on mõni kool manna ja jahu tarvis nisu maha pannud.

"Rahapuuduses vaevlevad maakoolid vahetavad juurvilja ka piima vastu või tellivad selle eest traktori maad harima," toob Loora Tarm näite. Konkursil esikoha saanud Mõniste põhikool müüb aedniku Liidia Partsi sõnul ülejäävaid istikuid, et saadud raha eest aeda pidada.

Kolga-Jaani põhikooli majandusjuhataja Sirje Tellisaare kogemus näitab, et lapsed armastavad aias mütata. Eriti meeldib õpilastele see, et kooli kokad teevad nende kasvatatud puuviljadest moosi. Nii pole lõhnavad ja soojad kookid koolisööklas sugugi haruldased.

"Kooliaia harimine toob üksteisest kaugel elavad maalapsed suviti kokku. Lastelaagreid ju neile enam ei korral-

data," väärtustab Kadrin Linna suvist aiatööd. Tema sõnul on maalaste vajalik näidata, et ka aiatöö oskus on midagi väärt. "Lapsed kipuvad arvama, et põllutöö on üks rumalate inimeste töö, mis ei tasu end ära. Nad näevad ju kodudes endistest põllutöölistest vaima, kel praegu töötutena raske uut ametit saada. Kui korras kooliaedu hinnatakse ja pisike preemiagi antakse, tähtsustub see amet ka laste jaoks," on agronoomi haridusega žüriiliige veendunud.

Loora Tarmi sõnul on kõige kurvem, et laste kasvatatud vilja varastatakse. Mõni kool on põllumaale kõrge aia ümber ehitanud, kuid varastest pole päästunud seegi. Nii võib kogu laste õhinaga tehtud töö kasutegur saagikorjamisel osutuda nullilähedaseks.

Kolm aastat aednikutööd teinud Liidia Partsi sõnul tõstis Mõniste kooliaiale esimese preemia andmine tublisti ka tema enesetunnet. "Paljud kooliaednikud tunnevad end justkui pisikeste sipelgatena, kelle rügamist ei panda kohapeal täheleegi," räägib tunnustatud aednik.

Loora Tarmi sõnul tulid aednikud teada pärast Estonia talveaias toimunud võitjate autasustamist tänama. Seitse-kaheksasada krooni kuupalgaks teenivad aiapidajad polnud enam mitu aastat pealinna saanud, kontserdil käimisest ja kolleegidega kokku saamisest rääkimata.

"Kõik koolid ei vajagi toidulisa tarvis suurt põllumaad, kuid nägus aed peaks olema igaühel. Väikestes kohtades on just kirik ja kool paiga ilme kujundajad. Nii ei tohi ka nende ümbrus söötis olla," on Kadrin Linna veendunud.

MALLE PAJULA